نگاه

مرتضی جلالی‌فخر

دریغ از پارسال

خیلی‌ها منتظرش می‌شوند. در کشوری که میانگین مطالعه کتابش چیزی در حد فاجعه است و از سوی دیگر قیمت پشت جلد کتاب‌هایش روز به روز در حال افزایش، خیلی‌ها منتظر هفته دوم اردیبهشت هستند تا دوباره شهر بوی کتاب بگیرد و جیب‌های خالی، رنگ کتاب‌های مورد نیازشان را ببینند. بیشتر از عموم مردم، این قشر استادان و دانشجویان هستند که در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با حضور گسترده ناشران تخصصی داخلی و خارجی، زمان را برای تهیه جدیدترین کتاب‌های حوزه مطالعاتی‌شان مناسب می‌بینند و البته که تحصیل کرده‌های علوم پزشکی هم در همین دایره جای می‌گیرند، اما امسال از معتبرترین نمایشگاه بین‌المللی در غرب آسیا بوهای خوبی به مشام نمی‌رسد. ماجرا از جایی شروع شد که وزارت ارشاد اعلام کرد بعد از بررسی‌های کارشناسی! در هیئت دولت، نمایشگاه کتاب در سال ۱۳۸٦ به صورت دو پاره برگزار می‌شود. کتاب‌های خارجی در محل دائمی نمایشگاه‌ها و کتاب‌های داخلی در محل مصلای تهران . این تصمیم وزارت ارشاد با مخالفت بیشتر کارشناسان حوزه نشر روبرو شد و بسیاری از تشکل‌های این صنف، انصراف خود را از شرکت در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران اعلام کردند. نمایشگاهی که به نظر آنان با دو پاره شدن دیگر بین‌المللی نیست و در حقیقت امکان ارتباط با ناشران خارجی را از آنها می‌گیرد اما وزارت ارشاد با این توضیح که تصمیم جدید باعث کاهش بار ترافیکی نمایشگاه می‌شود، بر تصمیم خود پافشاری کرد. این در حالی بود که شهرداری تهران، متولی ترافیک شهر، دوباره کردن نمایشگاه را نه تنها راه حل افزایش و حجم ترافیکی نمایشگاه نمی‌دانست، بلکه آن را سبب افزایش شعاع ترافیکی ایجاد شده اعلام کرد. نتیجه پافشاری دولت، کاهش چهل درصدی حضور ناشران در نمایشگاه بود. در کنار این، با حذف یارانه دولت برای کتاب‌های خارجی چاپ دوم که البته بسیاری از کتاب‌های مرجع پزشکی هم در این چارچوب قرار می‌گیرند، به نظر می‌رسد که امسال از کتاب‌های مرجع پزشکی با قیمت مناسب هم خبری نباشد. پس اگر می‌خواهید زیاد افسرده نشوید، مثل سال‌های پیش، دلتان را برای دیدن نمایشگاه جان‌دار که نیازهای یک ساله شما را به کتاب برآورده می‌کند، صابون نزنید.

روزشمار پزشکی

مرتضی جلالی فخر

۱ اردیبهشت

۲۱ آوریل ۱۸٤۳ میلادی؛ تولد «والتر فلمینگ» بنیان گذار علم سیتوژنتیک

۲ اردیبهشت

۲۲ آوریل ۱۷۹۹ میلادی؛ تولد «ژان لویی مأری پوازیه» پزشک فرانسوی که معادله پوازیه را در زمینه سرعت جریان‌های ورقه‌ای در لوله‌های گرد شرح داد.

٤ اردیبهشت

۲٤ آوریل ۱۹٦٤ میلادی؛ درگذشت «گرهارد دومآژک» میکروب‌شناس آلمانی که توانست در سال ۱۹۳۹ جایزه نوبل فیزیولوژی را به دلیل کشف تأثیر ضدمیکروب داروی پروتوسیل کسب کند.

۸ اردیبهشت

۲۸ آوریل ۱۸۵٤ میلادی؛ درگذشت «یوهانس پیترمولر» آناتومیست آلمانی که توانست یک طرفه بودن جریان انتقال پیام را در اعصاب حسی کشف کند.

۱۲ اردیبهشت

۲ می ۱۹۷۷ میلادی؛ درگذشت «ارنست هنری استارلینگ» که با کشف قانون استرلینگ در قلب به شهرت رسید . او اولین کسی است که از واژه هورمون در فیزیولوژی استفاده کرد.

۱۵ اردیبهشت

۵ می ۱۹۶۳ میلادی؛ نخستین پیوند کبد از انسان به انسان به وسیله «دکتر توماس استارلز» انجام شد.

۱۷ اردیبهشت

۷ مـی ۱۸٤۱ میـلادی؛ تولد «گوسـتاو لوبون» پزشک و روان‌شناس فرانسوی که به خاطر کارهایش بر روی روان‌شناسی جمعیت به شهرت رسید.

۲۰ اردیبهشت

۱۰ می ۱۸۲۹ میلادی؛ درگذشت «توماس یانگ» پزشک انگلیسی و از طراحان تئوری ماهیت موجی نور.

۲۷ اردیبهشت

۱۷ مـی ۱۸۰۹ میـلادی؛ درگذشـت «ژوزف‌لئوپولدلوئن برگر» پزشک اتریشی که روش «دی» را در معاینه ابداع کرد.

برای بعضی ها یک چیز نامرئی وجود دارد که آنها را می‌کشد. مثل یک دست، آنها را می‌کشد، هل می دهد و به ناهموارترین مسیرها می‌کشاند. شاید شما در زندگی چنین چیزی را حس کرده باشید ولی دکتر محرابی در راه تألیف و چاپ اثر خود، بیش از هر کس دیگری این نیروی درونی را حس کرده است چرا که درغیر این صورت، بارها و بارها از مسیری که انتخاب کرده بود باز می ماند. دکتر ولی‌الله محرابی فوق تخصص جراحی کودکان است و برای تألیف و چاپ بزرگترین فرهنگ تاریخ پزشکی دنیا بیش از ۳۰ سال تلاش کرد و سرانجام موفق به کسب جایزه کتاب سال پزشکی شد.

گفت وگو با دکتر ولی‌الله محرابی فوق تخصص جراحی کودکان

پیام کناوردز

اثری به ماندگاری تاریخ

آقای دکتر محرابی چه شد که تصمیم گرفتید چنین کتابی را تألیف کنید؟

از همان سال‌هایی که تحصیل می‌کردم علاقه‌مند بودم پیشکسوتان علم پزشکی و علوم طبیعی را بشناسم. زمانی که زندگی این افراد را می‌خواندم، فکر می‌کردم آیا می‌توانم روزی برای جامعهٔ خود فردی مثمرثمر باشم؟ وقتی دوران تحصیلم تمام شد، از آلمان به کتابی در مورد تاریخ علم پزشکی برخوردم که به زبان آلمانی بود. آن کتاب این فکر را در ذهنم ایجاد کرد که همه علم پزشکی، علم بالینی نیست. همین موضوع را در مجلات مختلف و کتابخانه‌ها دنبال کردم. فکر می‌کنم شروع کارم در سال ۱۹۷۱ بود و کتاب‌های بسیاری را به زبان‌های فرانسوی و آلمانی مطالعه و جمع آوری کردم. متوجه شدم که در این کتاب‌ها بسیاری از قسمت‌ها مشترک و بعضی از قسمت‌ها متفاوت است. به این نتیجه رسیدم که بهتر است این مطالب را به طور جامع جمع آوری کرده و به منظور بهتر بازگو کردن تاریخ، از تصاویر و عکس‌ها استفاده کنم. این کار به مدت ۳۰ سال طول کشید. در حدود سال ۱۳۷۱ همه مطالب جمع آوری شده بود. با جاهای مختلفی مکاتبه کرده و صحبت‌هایی شد ولی هیچ کدام علاقه‌ای به همکاری نشان ندادند بنابراین تصمیم گرفتم که فعلاً این مطالب را به صورت نوشته درآورم. به دلیل اینکه مطالب این کتاب از ۷۰۰۰ سال قبل تا به امروز را در برمی‌گرفت، در واقع خود یک سیر تاریخی بود و من متوجه شدم که باید سیر تکامل پزشکی را در دوران مختلف زندگی بشر مورد بررسی قرار دهم. به این معنی که پزشکی هم زمان با تاریخ زندگی بشر در حال تکامل بوده و همان‌طور که بشر در طول تاریخ پیشرفت کرده، پزشکی نیز رو به جلو حرکت کرده

پزشکی با تاریخ زندگی بشر در حال تکامل بوده و همان‌طور که بشر در طول تاریخ پیشرفت کرده پزشکی نیز رو به جلو حرکت کرده است.

وقتی به آنچه می خواهی برسی فکر می‌کنی و خودت را با زمانی که به آن دست نیافته‌ای مقایسه می‌کنی، برای رسیدن به هدف از هر وسیله‌ای استفاده خواهی کرد. آن چیزی که در درون انسان قرار دارد و منحصر به اوست، انسان را با تمام قدرت به جلسو می‌برد و همهٔ اینها در درون من وجود داشت و به همین دلیل در بدترین شرایط ناامید نشدم.

در مسیر کارتان چه مشکلاتی وجود داشت؟

این مشکلات، مشکلاتی است که مربوط به جامعهٔ ما، فرهنگ ما و صنعت چاپ است. به طور معمول به قول‌های داده شده عمل نمی‌شود. از مرحله مجوز گرفتن تا مرحله چاپ و کارهای چاپخانه‌ای، هیچ کاری به موقع و سروقت انجام نمی‌شود. این مشکلات این قدر زیاد بود که به عنوان مثال ظرف یک سال مجبور شدم بیش از ۱۲ منشی عوض کنم. همه با ادعای اطلاع کامل از کار با کامپیوتر و تایپ می‌آمدند ولی روال کار را به هم می‌ریختند و می‌رفتند. کارها را هم نمی‌توانستم به یک انتشارات بسپارم، چون هزینه بالایی داشت و هیچ انتشاراتی هزینه آن را نمی‌پذیرفت. مشکل از انتشارات نیست. صنعت چاپ ایران ضعیف است و در موارد با ریسک بالا، توانایی هزینه کردن ندارد بنابراین مجبور شدم که برای این کتاب مجوز انتشاراتی را به نام «انتشارات تاریخ پزشکی» بگیرم. یعنی ناشر این کتاب نیز خودم هستم.

آقای دکتر آیا کتاب شما با توجه به خصوصیاتش، می‌تواند یک کتاب جهانی باشد؟ در مورد آن کمی توضیح دهید.

این کتاب یک کتاب مرجع است و می‌توان آن را در زمینهٔ تاریخ پزشکی به عنوان مرجع استفاده کرد. خواننده می‌تواند در مورد موضوعات مشخص از طریق این کتاب به منابع دیگر ارجاع داده شود. در واقع چکیدهٔ تمامی کتاب‌های دیگر در این کتاب وجود دارد.

بقیه در صفحه ٦

در برزخ دستیاری

وب پزشک

مسئولان سازمان نظام پزشکی کشور، در آمار و ارقامی که در فرصت های مختلف و به مناسبت‌های گوناگون درباره تعداد و ترکیب اعضای این سازمان اعلام می‌کنند، به عضویت نزدیک به یکصدهزار پزشک در این نهاد اشاره کرده و این نکته را می افزایند که حدود سه چهارم این افراد، پزشکان عمومی و بقیه را متخصصان و فوق متخصصان تشکیل می‌دهند. البته احتمالاً این آمار تمامی دانش‌آموختگان رشته پزشکی را که از بدو تأسیس این سازمان به عضویت آن درآمده‌اند، در برمی‌گیرد و شامل اشخاصی که به دلیل فوت یا مهاجرت عملاً از عضویت آن خارج شده‌اند هم می‌شود، اما نکته مهم در این تقسیم بندی، در نظر نگرفتن جایگاه حدود پنج درصد از پزشکانی است که به طور قطع در کشور و در چرخه بهداشت و درمان آن حضور دارند. این جمعیت فراموش شده تقریباً پنج هزار نفره، دستیاران تخصصی هستند که عملاً مظلوم‌ترین گروه جامعه پزشکی‌اند. گروهی که دیگر نه در جامعه پزشکان عمومی جایی دارند و نه هنوز در انجمن های تخصصی پذیرفته شده‌اند.

خوشبختانه مجلس‌شورای‌اسلامی برای جبران کسری بودجه بیمارستان‌های دانشگاهی با برداشت ٤۳۷ میلیارد تومان از صندوق ذخیره ارزی موافقت کرده است. مطابق آمارهای ارائه شده از سوی وزارت بهداشت و درمان کشور، هفتاد تا هشتاد درصد خدمات بستری به بیماران، در بیمارستان‌های دولتی ارائه می‌شود و اگر کسی با روال کار این بیمارستان‌ها آشنایی داشته باشد، اذعان می‌کند که دستیاران، عمده این بار را به دوش می‌کشند. قسمت ظریف ماجرا این است که این پول قرار است پاسخگوی بدهی‌های معوقه بیمارستان‌ها به شرکت‌های دارویی و پرداخت حقوق عقب افتاده پرسنل باشد و از آنجا که دستیاران در زمره پرسنل شناخته نمی شوند، تقریباً از این مبلغ سهمی ندارند. به عبارت دیگر این کسری بودجه در حال پدید آمده که در بیمارستان‌های دانشگاهی، دستیاران بخش اعظم کار درمان را در ازای دریافت رقمی بسیار پایین‌تر از استحقاق خود و بهره‌وری که برای مجموعه دارند، انجام می‌دهند. تنها توجیه مسئولان امر برای این بی‌عدالتی آشکار این است که دستیاران، دانشجو هستند و همین‌که به رایگان تحصیل می‌کنند، به آنها لطف شده است. البته این منت را هم می‌افزایند که این دانشجویان کمک هزینه هم دریافت می‌کنند! اما هیچ وقت به این پرسش پاسخ نمی‌دهند که در کجای دنیا دستیاران، دانشجو محسوب می‌شوند و به این جرم باید در ازای ساعات نامحدود کاری، از حداقل‌ها هم محروم باشند؟

واقعیت امر این است که آنچه در اینباره از سوی مسئولان گفته می شود، اگر با اغماض در مورد کارورزان قابل پذیرش باشد، درباره دستیاران به هیچ وجه پذیرفتنی نیست. اگر آنها به یاد بیاورند که بخش عظیمی از دستیاران با میانگین سنی بالای سی سال، متأهل و موظف به اداره یک خانواده هستند و نیز فراموش نکنند که که این جماعت بر اساس قانون، حق اشتغال در جای دیگر هم ندارند، آن وقت شاید علت افزایش تعداد انصرافی‌های هر سال را در میان دستیاران بهتر درک کنند؛ مگر اینکه در فراهم شدن شرایط به نفع باقی ماندن متمولین در جرگه متخصصان و حذف آنهایی که توان ادامه این مسیر را با حقوق رزیدنتی ندارند، تعمدی نهفته باشد. در نظام سلامتی که در آن ورود به عرصه دستیاری تنها راه رهایی از مذلت (!) پزشک عمومی بودن و رسیدن به ساحل امن و آسایش متخصص بودن است، تمایل مسئولان به استفاده از این تابه‌سامانی و صرف حداقل هزینه برای رسیدن به اهدافشان، طبیعی به نظر می‌رسد، اما این نکته نیز نباید از خاطرشان دور شود که تحمیل کار سنگین و کشیک های طاقت‌فرسا و بیش از تعداد قابل قبول به دستیاران و نیز عدم تأمین مالی و به تبع آن عدم تأمین روانی آنها، در واقع به معنی به خطرانداختن جان هشتاد درصد از مردم جامعه است که امکان دارد به خدمات این گروه نیازمند شوند.

هنوز تصویر آن رزیدنت سال سومی را که در نیمه شب یکی از شب های زمستانی نزدیک انتخابات نظام پزشکی، مشغول توزیع پوسترهای تبلیغاتی استادش بود، صحنه چانه زنی دو رزیدنت بر سر چند برگه بیمه و با نهیب تحقیرآمیز استاد بر سر رزیدنت بیچاره‌ای که در جلسه ژورنال کلاب، لحظه‌ای فکرش مشغول بدبختی‌هایش شده بود، به‌خوبی در ذهن دارم و هنوز پرسش‌هایم بی پاسخ مانده. پرسش‌هایی نظیر اینکه آیا آموزش رایگانی که سخنش رفت همین است؟ شورای عالی نظام پزشکی به عنوان پارلمان جامعه پزشکی، در دو سال گذشته در کنار همه سنگ‌هایی که برای متخصصان و گاهی پزشکان عمومی به سینه زده، چند مصوبه برای بهبود وضعیت دستیاران داشته است؟ و اینکه اگر دستیاران دانشجو هستند، پس چرا حق داشتن شورای صنفی همچون سایر دانشجویان، از آن‌ها دریغ می شود؟ سؤال‌هایی که اگر اراده ای باشد، پاسخ گویی به آن‌ها چندان دشوار نیست.

برگرفته از وبلاگ «باغ بی‌برگی»
[http://bibargi.blogfa.com]

چاپار طبیب

بازهم پزشکان قطار

با سلام به دست اندرکاران نشریه طبیب که همواره رسالت خود را در جهت دفاع از حقوق پزشکان با جدیت دنبال کرده‌اند.ما گروهی از پزشکان عمومی هستیم بر اساس آگهی دعوت به همکاری بزرگترین شرکت پیمانکار در طرح پزشکان قطار فعالیت خود را در قطارهای رجا آغاز کردیم اما متأسفانه با وجود قراردادهای ناعادلانه و دریافت سفته‌های سنگین و جریمه‌های بی‌دلیل، نه تنها حقوق خود را دریافت نکرده‌ایم بلکه به دلیل اعتراض به وضعیت موجود یا تهدید به اجرا گذاشتن سفته‌ها مواجه شده ایم، خواهشمندیم با انتشار این مطلب باعث اطلاع رسانی به سایر پزشکان جوان شوید تا لااقل اشتباه تلخ ما را تکرار نکنند. از سوی دیگر سازمان‌هایی چون وزارت بهداشت و سازمان نظام پزشکی چگونه به چنین شرکت‌هایی مجوز فعالیت می‌دهند؟ چه کسی باید بر فعالیت این شرکت‌ها نظارت داشته باشد؟

اسامی پزشکان در دفتر نشریه محفوظ است

دستیاران رادیولوژی و کم بودن امکانات

مدیرمسئول محترم نشریه طبیب

با وجود اظهارات رئیس انجمن رادیولوژی ایران مبنی بر پیشرفت علمی کشورمان در عرصه رادیولوژی، واقعیت‌های موجود بیانگر فاصله عمیق علمی کشورمان با تحولات جدید این رشته بوده و حتی در برخی زمینه‌ها نظیر Interventional Radiology ، ما در نقطه صفر قرار داریم که عامل اصلی آن نبود سرمایه‌گذاری مناسب و نگاه ناصواب و غیرعلمی مدیران به این رشته است.

در حال حاضر امکانات کنونی دانشگاه‌ها به هیچ عنوان جوابگوی آموزش دستیاران موجود نیست و از سویی به نظر می‌رسد تصویب دوره‌های آموزش دستیاری در این رشته از هیچ استانداردی تبعیت نمی‌کند، به طور مثال نزدیک به ۷ ماه است که بخش دایلر دپارتمان رادیولوژی دانشگاه علوم پزشکی تبریز با وجود نزدیک به ٤۰ نفر دستیار سال‌های اول تا چهارم به علت خرابی دستگاه (با وجود اعتراض و پیگیری دستیاران)تعطیل است و این درحالی است که به خصوص دستیاران سال چهارم این رشته این فرصت آموزشی را از دست داده و هیچ‌کس پاسخگوی زمان از دست رفته ایشان و نیز عواقب ناشی از آن در درمان بیماران (پس از فارغ‌التحصیلی) نیست. د راین دانشگاه با وجود تنها یک دستگاه CT Scan، ۱۱ نفر در سال جاری دوره دستیاری را شروع کرده‌اند که بعید به نظر می‌رسد با هیچ استانداری در هیچ نقطه دیگری از جهان مطابقت کند.همچنین با وجود آنکه در دوره چهارساله آموزش رشته رادیولوژی دیگر کشورها، دستیاران با مهارت‌های مختلف از جمله توانایی درگزارش MRI فارغ‌التحصیل می‌شوند، زمزمه‌هایی مبنی بر عدم ارائه مجوز MRI Report به فارغ‌التحصیلان چهارساله کشور موجب نگرانی آنها را فراهم آورده و در مورد علت افزایش طول مدت تحصیل یک سؤال اساسی پیش روی آنان باقی می‌ماند. در صورتی که هم اکنون متخصصین رادیولوژی تنها با گذرندان یک دوره سه ماهه به عنوان Observer حتی در کشورهایی نظیر ترکیه، مجوز MRI Report و بسر عهده گرفتن مسئولیت فنی آنرا دریافت می‌کنند، عدم ارائه مجوز به فارغ‌التحصیلان د اخل کشور جای سؤال دارد. در حالی که اهداف آموزش رشته رادیولوژی در راهنمای تحصیلات تخصصی پزشکی در ایران، با صراحت بر آموزش MRI در سال چهارم دستیاری تا حدی که با وجود اکتساب توانایی گزارش MRI و پروتکل‌های مختلف آن، توانایی آموزش MRI به دستیاران سال سوم را نیز داشته باشند، تأکید شده است و این مهم علت افزایش طول مدت دوره دستیاری از ۳ سال به ٤ سال است.

با تشکر و تقدیر فراوان - دستیاران رادیولوژی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

جناب آقای مهندس طاهری

با نهایت تأسف و تاثر مصیبت وارده را به شما و خانواده محترمتان تسلیت عرض نموده،از خداوند متعال برای آن مرحومه علو درجات و برای بازماندگان صبر جمیل مسئلت می‌نماییم.

مدیر مسئول - مدیران و کارکنان
انتشارات تیمورزاده و نشریه طبیب

تلاش برای بهترین
قابل توجه شرکت کنندگان در امتحانات USMLE
DVDهای تصویری کلاسهای ارسلی کاپلان
فروش با ۳۰٪ تخفیف
STEP I ۲۳ عدد ۳۹۵ هزار تومان
STEP II ۹ عدد ۳۹۵ هزار تومان
STEP III ۵ عدد ۱۹۵ هزار تومان

USMLE Step 2 CK
Surgery
Internal Medicine
Qbook
Psychiatry and Epidemiology & Ethics
obstetrics and Gynecology
Pediatrics

بهای دوره کامل:۹۹،۲۰۰ تومان
با ۱۶٪ تخفیف:۸۳،۳۰۰ تومان
رحلی - شومیز

Martindale
Thirty-fifth edition
THE COMPLETE DRUG REFERENCE
۳ جلدی

Berek & Novak's Gynecology
Jonathan S. Berek

بها:۳۴۵۰۰ تومان
با ۱۶٪ تخفیف
۲۹۰۰ تومان
شومیز-پالتویی

بهای دوره کامل : ۹۹،۲۰۰ تومان
با ۱۶٪ تخفیف : ۸۳،۳۰۰ تومان
جلد هارد - رحلی

بها : ۴۹،۲۰۰ تومان
با ۱۶٪ تخفیف : ۴۱،۳۰۰ تومان
جلد هارد - رحلی

لطفا در صورت تمایل برای خرید پستی هر یک از کتاب‌ها مبلغ مورد نظر را به حساب جاری همراه شماره ۱۸۲۶۳۰ بانک رفاه شعبه دفتر به نام انتشارات تیمورزاده واریز نموده و فیش بانکی را به همراه نشانی کامل خود به شماره ۸۸۳۲۸۲۸۶ دورنگار : پاپس از تهیه رونگرفت «فتوکپی» به نشانی کتاب فروشی مرکزی پست نمایید.
کتاب فروشی مرکزی - میدان هفتم تیر - ابتدای خیابان قائم مقام فراهانی - شماره ۵
تلفن: ۸۸۳۹۰۹۰۰ (۱۰خط) - دورنگار ۸۸۲۸۲۸۲۶ - کدپستی: ۱۵۸۷۹۹۱۹۹۱
کتاب فروشی شماره ۱ - بلوار کشاورز - ابتدای آفریقا - نبش پاسدار ژ نبش پاسدار - ساختمان کتاب ۱۱۲
تلفن: ۱۲ تا ۸۹۶۹۱۱۱۲ (۸ خط) - کدپستی: ۱۴۱۹۶۹۳۱۱۲ - دورنگار: ۱۲ تا ۸۸۹۷۱۱۱۲

تیمورزاده
شبکه تامین عنایی علمی علوم پزشکی کشور
www.teimourzadeh.com
e-mail:info@teimourzadeh.com
۸۸ ۳۲۹۰۹۰